

#CYBERMAGAZYN: POLSKI ŁAD A WYKLUCZENIE CYFROWE. CZY CYFRYZACJA ROZWIĄŻE WSZYSTKIE PROBLEMY?

Komponent CyberPoland 2025 programu „Polski Ład” partii rządzącej PiS przedstawiany jest jako kompleksowa strategia, która ma wzmocnić i usprawnić cyfryzację państwa polskiego i pomóc wykorzystać najnowsze rozwiązania do budowy gospodarki przyszłości. W programie niewiele miejsca poświęcono jednak problemowi, jakim w Polsce wciąż jest wykluczenie cyfrowe.

Czym jest wykluczenie cyfrowe?

[Wykluczenie cyfrowe](#) to jeden z przejawów nierówności społecznych. Może objawiać się w nierównym dostępie do usług łączności z internetem, który jest czynnikiem występującym obiektywnie, często niezależnym od woli osób zamieszkujących np. trudno dostępny pod względem usieciowienia teren. Może jednak mieć także wymiar kompetencyjny i znajdować wyraz w braku kompetencji do obsługi nowoczesnych narzędzi komunikacji i usług cyfrowych.

W Polsce, według Federacji Konsumentów, która wydała raport „Wykluczenie cyfrowe podczas pandemii. Dostęp oraz korzystanie z internetu i komputera w wybranych grupach społecznych” wykluczenie cyfrowe dotyka ponad 15 proc. Polaków w wieku od 16 do 74 lat. To 4,5 mln osób, które nigdy nie korzystało z internetu. Kolejna liczba również może szokować – 4,7 mln osób w naszym kraju nigdy nie posługiwało się komputerem.

Pandemia przyspieszyła cyfryzację. Co z wykluczeniem?

Pandemia koronawirusa stała się katalizatorem dla cyfryzacji. Zdalna szkoła i praca od ponad roku to rzeczywistość, z którą muszą sobie poradzić nie tylko mieszkańcy dużych miast, gdzie dostęp do łączności z internetem nie stanowi problemu, ale i polskiej prowincji.

Tymczasem, jak wskazano w raporcie Federacji Konsumentów, najbardziej na wykluczenie cyfrowe narażone są gospodarstwa domowe, których dochody plasują się na najniższym poziomie, poniżej 2,5 tys. zł netto. Koszty zakupu sprzętu i dostępu do sieci są dla nich zbyt wysokie – szczególnie, gdy mowa o mieszkańcach mniejszych miast i wsi.

Jak wskazuje Komisja Europejska, obraz pandemii jako czynnika wyzwalającego innowacyjność i cyfryzację jest **nieprawdziwy**. Nie wszyscy dysponują szybkim połączeniem z internetem i urządzeniami, które potrafią płynnie obsługiwać wszystkie aplikacje niezbędne w komunikacji zdalnej zarówno w pracy, jak i szkole.

Zdaniem przedstawicielki EPALE (Elektronicznej Platformy na Rzecz Uczenia się Dorosłych w Europie)

Raffaeli Kihrer, wykluczenie cyfrowe to nie tylko dostęp do internetu i urządzeń elektronicznych – to również kwestia [kompetencji cyfrowych w społeczeństwie](#).

Polski Ład - domyślna cyfryzacja

W zaproponowanym przez PiS programie „Polski Ład” czytamy, że do 2024 roku każde gospodarstwo domowe w Polsce będzie miało dostęp do szerokopasmowego internetu z możliwością modernizacji do prędkości dostępnej w gigabitach na sekundę.

Wraz z rozbudową infrastruktury łączności, postępować ma cyfryzacja usług publicznych państwa. W Polskim Ładzie mówi się bowiem o wprowadzeniu „zasady cyfrowej domyślności jako podstawy funkcjonowania i myślenia o relacji obywatel-administracja”. Oznacza to w skrócie, że wszystkie czynności urzędowe, które mogą zostać ucyfrowione, takie się staną – i załatwianie ich metodą cyfrową będzie preferowanym przez państwo rozwiązaniem.

Oczywiście, odpowiednik tradycyjny, „papierowy” danej usługi nie zniknie – jak czytamy na stronach PiS, dalej będzie on dostępny dla chętnych wyborem. Rozwiązania cyfrowe mają być jednak „projektowane z założeniem, że forma papierowa, choć dostępna dla chętnych, będzie wyjątkiem, a nie regułą” – napisano.

Samo ucyfrowienie usług publicznych to za mało, by walczyć z wykluczeniem

Promocja cyfryzacji i rozbudowa infrastruktury łączności to za mało, by mówić o nowoczesnym, cyfrowym państwie, a zasadnym staje się pytanie, czy jeśli forma cyfrowa załatwiania spraw urzędowych ma być tą domyślnie przyjmowaną przez państwo, to czy obywatele korzystający z tradycyjnych sposobów na kontakt z administracją publiczną będą traktowani równo, np. pod względem czasu rozpatrywania ich spraw?

Cyfryzacja usług publicznych bez zapewnienia osobom wykluczonym cyfrowo możliwości partycypacji w życiu obywatelskim nie uda się – będzie jedynie zrealizowanym w sposób techniczny - poprawnym programem. Polski Ład wymienia co prawda powstanie lokalnych punktów rozwoju kompetencji cyfrowych, w których mieszkańcy będą mogli otrzymać pomoc np. przy poszukiwaniu informacji, a także na temat sposobów podnoszenia kompetencji i korzystania z e-usług, jednak w dłuższej perspektywie, to za mało.

W raporcie PARP (Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości) czytamy, że coraz większa liczba miejsc pracy wymaga podstawowych umiejętności w dziedzinie technologii informacji i komunikacji, a wiele nowych stanowisk opiera się na specjalistycznych kompetencjach cyfrowych.

PARP zauważa, że „ze społecznego punktu widzenia, wyzwaniem jest inkluzywność: rozłam informacyjny między osobami nieposiadającymi podstawowych umiejętności informatycznych lub posiadającymi tylko podstawowe umiejętności, a innymi osobami o wysokich kwalifikacjach, może bowiem pogłębiać istniejące luki w społeczeństwie”.

Oprócz cyfryzacji - potrzebne skoordynowane działania edukacyjne

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zauważa, że w czasie po pandemii koronawirusa, na który odpowiedzią w Polsce ma być program polityczny PiS-u Polski Ład, kluczowe

będzie celowe kształcenie umiejętności cyfrowych w społeczeństwie.

Według OECD wsparcia wymagają systemy kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie tych profesji, które będą miały kluczowe znaczenie dla ożywienia gospodarczego w perspektywie długoterminowej, a także uważne monitorowanie grup narażonych na wykluczenie cyfrowe – szczególnie tych, które mają problem z dostępem do sieci.

Jak uczy nas okres pandemii, **sama dostępność łączności nie jest odpowiedzią na problem cyfrowego wykluczenia**, które wraz z postępem cyfryzacji może obejmować coraz szersze dziedziny życia obywateli.

Chcemy być także bliżej Państwa – czytelników. Dlatego, jeśli są sprawy, które Was nurtują; pytania, na które nie znacie odpowiedzi; tematy, o których trzeba napisać – zapraszamy do kontaktu. Piszcie do nas na: redakcja@cyberdefence24.pl. Przyszłość przynosi zmiany. Wprowadzamy je pod hasłem #CyberIsFuture.

Gdzie kończy się interes Samsunga,
a zaczyna Korei – i vice versa.

Wnikliwa analiza działań jednej z najbardziej tajemniczych
i najważniejszych firm na świecie.

Sklep.Defence **24**

Fot. Reklama